

תענית יז' בתמוז

1. באר צום הרביעי _____ וצום החמישי _____
 וצום השביעי _____ וצום העשירי _____ אלו צומות
 לא הוזכרו? _____
2. אלו חמש צרות ארעו לעמ"י ביום זה?
3. מהי עיקר התענית?
4. ממתי מתחילה התענית?
5. מה עושה מי שרוצה לאכול ולשתות לפני עלות השחר?
6. מי שהלך לישון ולא עשה תנאי האם מותר לו לשתות?
7. עד מתי מותר לאכול יותר מכביצה?
8. מדוע הציבור לא אומרים עננו בשחרית?
9. מה דינו של מי ששכח עננו וסיים תפילתו?
10. במה יש להקפיד המתפללים מנינים מוקדמים במוצאי תעניות?

מנחה : ש. מה עדיף להתפלל מנחה גדולה [בצהריים] או מנחה קטנה [לפני השקיעה]? ת. **כל השנה יש מעלה במנחה קטנה** שזה הוא זמן הקרבת התמיד כל השנה, החסידים [וכן הספרדים] הקפידו על זה. אולם החזו"א ועוד דקדקו להתפלל בצהריים, בכדי שלא להיכשל בסעודה ומלאכה לפני מנחה. בישיבות הקפידו על זה גם מסיבה אחרת, בכדי שלא לקטוע בחורף את הסדר באמצע למנחה.

בתענית יש סיבה יותר להתפלל מנחה גדולה כי רבים הולכים לישון וזו שאלה גדולה, ובפרט בת"ב שמניחים תפילין רק במנחה. ונמצא שהולכים לישון לפני הנחת תפילין למרות שכבר הגיע זמן הנחתם בחצות. מצד שני דוקא בתענית יש רוצים להדר יותר ולהתפלל בזמן לכתחילה.

[**אצלנו** השיקול הוא מתי יתפלל יותר בכוונה בדרך כלל בחורים צעירים בחצות מרגישים טוב, אולם בסוף היום מי יודע מה ילד יום. והוא עלול להכניס א"ע למצב של תחילתו בפשיעה וסופו באונס מצד שני יש מרגיש להפך והכל לפי מה שהוא איש.]

עצה לצום : יממה לפני הצום יש להקפיד על שתיה מרובה [ולא רק רגע לפני הצום כי אדם אינו גמל עם דבשת] ואכילת מאכלים רוויים בנוזלים. בצום לא להשתעמם אלא לשבת ללמוד בבית מדרש.

צורת צום : צום זה לא יום הבראה ומנוחה. לא ולא ! התענית הוא רק הכנה לתשובה, יש מה לעשות אותם שצמים ולא עושים כלום ליר"ש ולבנין בית המקדש, אם ע"י קריאת דברי חז"ל על החורבן, אם ע"י אמירת תהילים או לימוד מוסר, שתפסו הטפל והניחו העיקר. [עפ"י מ"ב]